

Uttalelse fra Faggruppe for plantevernmidler i Vitenskapskomiteen for mattrygghet

29. november 2007

Risikovurdering av nematoden *Steinernema feltiae* brukt som plantevernmiddel

SAMMENDRAG

Steinernema feltiae er en nematode som er søkt fornyet godkjent mot skadedyr i veksthus, i plasttunneler og innendørs beplantninger. Mattilsynet har bedt VKM gjøre en vurdering av preparatenes og organismens risiko for brukerens helse. Preparatet inneholder også den symbiotiske bakterien *Xenorhabdus bovienii*. Risikovurderingen ble vedtatt av VKMs faggruppe for plantevernmidler (Faggruppe 2) på et møte 18. oktober 2007. En ekstern ekspert ble i forkant engasjert av faggruppen for å utrede helserisiko ved bruk av *S.feltiae* mot skadedyr. Faggruppen gir følgende vurdering av helserisiko ved bruk av preparatene ENTONEM, Nemasys, NemaFelt og NEMALOGIC: Eksponeringsgrad for dyrker vurderes som lav. Bruk av preparater med *S. feltiae* mot skadedyr i veksthus, i plasttunneler og innendørs beplantninger har ikke påvist helseeffekter på mennesker. Den symbiotiske bakterien *X.bovienii* er heller ikke funnet å gi noen effekter. Faggruppen konkluderer med at den omsøkte bruk av *S. feltiae* vil medføre minimal risiko for dyrkerens helse.

Bruk av leire, vermikulitt eller gele anses ikke å være forbundet med noen helserisiko. Risiko for utilsiktede miljøeffekter ved bruk av *S. feltiae* og preparatene er ikke vurdert, dette i henhold til bestillingen fra Mattilsynet da behovet for dette er under vurdering.

BAKGRUNN

VKM fikk 10. august 2007 i oppdrag av Mattilsynet å gjøre en helserisikovurdering av bruk av nematoden *Steinernema feltiae* som er søkt fornyet godkjent i preparater mot skadedyr i veksthus, i plasttunneler og innendørs beplantninger. Risikovurderingen ble vedtatt på VKMs Faggruppe 2 den 18. oktober 2007. VKMs risikovurdering vil sammen med informasjon om preparatenes agronomiske nytteverdi og en vurdering av alternative midlers egenskaper danne grunnlaget for Mattilsynets tiltak.

OPPDRAK FRA MATTILSYNET

Oppdraget lyder som følger: ”*Steinernema feltiae* er en nematode som er søkt fornyet mot skadedyr i veksthus, i plasttunneler og innendørs beplantninger. Mattilsynet ønsker i denne forbindelse en vurdering av preparatets og organismens risiko for brukerens helse. Det bestilles foreløpig ingen vurdering av miljørisiko, da behovet for dette er under vurdering”.

Preparatene som er søkt fornyet godkjent er ENTONEM, Nemasys, NemaFelt og NEMALOGIC. Preparatene består av levende juvenile stadier av nematoden i enten gele, vermikulitt eller leire. Preparatene inneholder også bakterien *Xenorhabdus bovienii*.

BAKGRUNNSDOKUMENTASJON FOR RISIKOVURDERINGEN

Faggruppens risikovurdering er basert på tilvirkers dokumentasjon innlevert til Mattilsynet i forbindelse med søknad om godkjenning og en ekstern uttalelse om helserisiko foretatt av seniorforsker Tove Birkemoe ved Nasjonalt Folkehelseinstitutt.

RISIKOVURDERING HELSE

Eksposering

Preparatet vannes ned i jorden. Eksposeringsgraden vurderes å være lav.

Helseskader

I følge tilvirkers dokumentasjon er det ikke rapportert om at *S. feltiae* og dets symbiotiske bakterie *X. bovienii* kan medføre allergiske reaksjoner og det er heller ikke påvist andre helseskader på mennesker. Tone Birkemoe fant heller ingen beskrevne helseeffekter på mennesker av nematoden eller bakterien.

Konklusjon helse

Faggruppen tar dokumentasjon fra importør/tilvirker samt uttalelsen fra Tone Birkemoe til etterretning og gir følgende vurdering av *S. feltiae*:

Eksposeringsgrad for dyrker vurderes som lav. Bruk av preparater med *S. feltiae* mot skadedyr i veksthus, i plasttunneler og innendørs beplantninger har ikke påvist helseeffekter på mennesker. Den symbiotiske bakterien *X.bovienii* er heller ikke funnet å gi noen effekter. Faggruppen anser derfor risikoen som minimal for dyrkerens helse.

Bruk av gele, vermikulitt eller leire i preparatet anses ikke å være forbundet med noen helserisiko.

RISIKOVURDERING MILJØ

Når det gjelder miljøegenskaper av *S. feltiae* og preparatene har ikke Mattilsynet bedt om noen risikovurdering da et behov for dette er under vurdering.

VURDERT AV

Faggruppe for plantevernmidler:

Erik Dybing (leder), Ole Martin Eklo, Torsten Källqvist, Ingeborg Kligen, Edgar Rivedal, Erik Ropstad, Janneche Utne Skåre, Line Emilie Sverdrup, Steinar Øvrebø.

Koordinator fra sekretariatet:

Anne Finstad

TAKK TIL

Seniorforsker Tone Birkemoe ved Nasjonalt Folkehelseinstitutt takkes for sin uttalelse om helserisiko ved bruk av nematoden *S. feltiae* mot skadedyr i veksthus, i plasttunneler og innendørs beplanting.